

Bükk. „Bújócska” a cseppkövek között.

2020. szeptember 12.

Egy verőfényes szeptemberi szombat reggelen indultunk Budapestről 7 órakor. 26 túratárssal kezdtük meg utunk az Aggteleki karsztvidék felé. Utunk első állomása Rudabánya község volt. Az egykor bányászatából meggazdagodott település központjában egy dombon található a református templom és mellette az építészeti különlegességű harangláb.

A templom eredetileg a XIV. század közepén épült koragótikus stílusban. A következő században átalakították, ekkor késő-gótikus külsőt kapott. A háromhajós, hálóboltozatos csarnoktemplom a XVI. század végén a törökdúlás áldozata lett: évtizedekig tető nélkül, elhagyottan állt. Épebben maradt nyugati harmadát a reformátusok állították helyre az 1660-as években. A templom híres vasajtaja a XIV. században készült, egyik legszebb középkori kovácsmunkánk. Felületét vaspántokkal 55 rombusz alakú mezőre tagolták, ezekben Anjou-címerek, mesterjegyek és német nyelvű felirat látható.

A templom különlegessége még a kazettás mennyezete, a bejárata mellett található napóra és a korábban említett vasajtó, melyet 1976-os felújítást követően az eredetihez hasonló műanyag másolattal pótoltak.

A templom melletti harangláb fából épül, de hogy tartósabb legyen, kívülről egy falat emeltek köré, amely nem lát el tartó funkciót.

A templom mellett közvetlenül a régi református iskolát találjuk, ez az épület ma gyülekezeti terem funkcióját tölti be. Külön érdekesség az eredeti gerendás mennyezete.

A templomdombról gyönyörű kilátás nyílik Rudabánya településre, illetve annak környékére.

A templommal szemben egy nagyobb téren található Gvadányi József gróf, generális, író szobra, aki Rudabánya egyik leghíresebb szülőtte volt. 1725-ben született és 1801. decemberében halt meg.

Az 1790-es években lelkesen támogatta az éledező magyar irodalmi és egyéb magyarsággal kapcsolatos mozgalmakat, és levelezett kora nevesebb íróival.

Több műve jelent meg korabeli lapokban illetve önálló könyvként is, jelenleg a település iskolája viseli a nevét.

A templom után ellátogattunk a Rudabányai tájházba, amely egy, a XIX. század közepén épült egykori bányászcsalád lakóépületében került kialakításra. Itt kerültek bemutatásra a korabeli élet tárgyi emlékei, továbbá tablókról informálódhatunk a XVI.-XX. századi rudabányai lakosság életmódjáról, az életformával járó mesterségekről, kulturális-művelődési, és szórakozási lehetőségeikről, valamint neves Rudabányaiakról.

Rudabányán több látnivaló is van, mi az idei évben megnyílt látványtárat választottuk következő megállóhelyünknek. Sajnos a látványár elég messze található a bányatótól, de ennek ellenére a kilátás a tóra meglehetősen pazar. A bányató a volt külszíni vasércbánya bezárása után, annak helyén keletkezett 1985 körül. Ma Magyarország legmélyebb tava. Kékes-zöldes víztükrében a környező dombok tükröződnek vissza.

A település főleg az itt talált 12 millió éves emberszabású majom a Rudapithecus maradványokról nevezetes. Több koponya is előkerült már itt az évek folyamán. Az előember csontok mellett számtalan ásványritkaságot is találtak a környéken, melyek a bányászati tevékenység következtében kerültek felszínre.

A látványtár a településtől nagyjából 5 km-re található, mellette viszonylag jól kiépített úton lehet megközelíteni. Maga az épület az ásatás fölé emelet modern, akadálymentes vörös épület, melynek a belsejében vetített kisfilmben mutatják be az ősmaradványok kialakulásának korabeli, állat és növényvilágát. A két vetített film nagyjából 20 perces.

Rudabányáról 13 órakor indultunk el utunk következő állomására, Jósvafőre, az Aggteleki cseppkőbarlangba.

Az aggteleki cseppkőbarlang az Baradla-Domica barlangrendszer tagja, összességében több, mint 25 km hosszú. Az első írásos említése 1549-ből származik. Az első, a barlang látogatását segítő módosítást 1806-ban végezték el. Azóta a barlang folyamatosan látogatható, újabb és újabb részét tárják fel. A barlangot és az aggteleki karsztot 1995-ben az UNESCO a világörökség részévé nyilvánította.

Itt a középtúrát választottuk, ami nagyjából két órás időtartamú. A túra Vörös-tói bejáratnál indul (ezt 1890-ben alakították ki) és a Jósvafő szélén található Jósvafői kijáratnál (1928-ban építették) ér véget.

Az útvonal végig kiépített, korláttal és villanyvilágítással ellátott, így minden túratársunk velünk tarthatott. Az útvonal érintette az Aggteleki barlang legszebb részeit, a többek között Magyarország legmagasabb állócseppkővét, a 19 m magas Csillagvizsgálót.

A barlangot kialakító patak mellett haladva számtalan játékos elnevezésű cseppkővet lehet látni. Az ember fantáziájának segítségével láthat például sárkányt, vagy éppen várakat, embereket némelyik cseppkőképződményre ránézve. A túra utolsó állomása a barlang legnagyobb terme, az Óriások terme, ahol a barlang akusztikájából kaptunk ízelítőt.

Jósvafőről a nap élményeivel gazdagodva indultunk haza Budapestre.

Ez a szép utunk a Bp. VI. kerületi Terézvárosi Önkormányzat pályázati támogatásával valósult meg, melyet tagjaink nevében ezúton is köszönünk.

Véső Tamás
túravezető